

Gdańsk, dnia 3 sierpnia 2011 r.

RPO-677632-XIX/11/BF

**Raport Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji
w Areszcie Śledczym w Giżycku**

1. Wprowadzenie.

Na podstawie Artykułu 19 *Protokołu fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania*, przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku dnia 18 grudnia 2002 r. (Dz. U. 2007 r. Nr 30, poz. 192) oraz działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich, w dniu 14 lipca 2011 roku przedstawiciele Rzecznika Praw Obywatelskich – wykonując zadania Krajowego Mechanizmu Prewencji – udali się do Aresztu Śledczego w Giżycku, (zwanego dalej Aresztem), mieszczącego się przy ulicy Warszawskiej 28a, w celu dokonania wizytacji zapobiegawczej.

Czynności sprawdzające w Areszcie przeprowadzili pracownicy Biura Pełnomocnika Terenowego RPO w Gdańsku: Estera Tarnowska (prawnik), Zenobia Głac-Ściebura (pedagog resocjalizacyjny) oraz Bogumił Furche (prawnik).

Wykonując zadania Krajowego Mechanizmu Prewencji, przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji sprawdzili na miejscu sposób traktowania osób pozbawionych wolności, dokonując oceny ich ochrony przed torturami oraz innym okrutnym, niehumanitarnym lub poniżającym traktowaniem albo karaniem.

Przeprowadzając wizytację zapobiegawczą przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji:

– wysłuchali informacji o funkcjonowaniu Aresztu i jego podstawowych

problemach, udzielonej przez ppłk. mgr. Marka Gawryckiego, dyrektora Aresztu Śledczego;

- obejrzeni teren jednostki, w szczególności dokonano oglądu większości cel mieszkalnych, kuchni, łazienki, świetlicy, pól spacerowych, pomieszczeń do widzeń, kantyny, biblioteki, pomieszczeń ambulatorium oraz radiowęzła;
- w czasie wizytacji cel mieszkalnych i innych pomieszczeń przeprowadzili rozmowy ze skazanymi, tymczasowo aresztowanymi oraz funkcjonariuszami i pracownikami Aresztu;
- przeprowadzili na osobności, rozmowy z 11 losowo dobranymi osadzonymi, w tym z osobą powyżej 60 roku życia;
- zapoznali się z nagraniami z monitoringu dwóch przypadków stosowania środka przymusu bezpośredniego – umieszczenia w celi zabezpieczającej.

Dokonane w oparciu o powyższe czynności ustalenia, przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji przekazali dyrektorowi Aresztu oraz wysłuchali jego uwag i wyjaśnień.

Ponadto, po zakończeniu wizytacji przeanalizowano: porządek wewnętrzny Aresztu (Zarządzenie wewnętrzne Nr 10/2009 Dyrektora Aresztu Śledczego w Giżycku z dnia 22 września 2009 roku w sprawie ustalenia porządku wewnętrznego w Areszcie Śledczym w Giżycku), sprawozdanie sędziego penitencjarnego z wizytacji przeprowadzonej w jednostce, protokół kontroli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Giżycku z dnia 1 lutego 2011 roku, jak również harmonogram przeciwdziałania negatywnym przejawom podkultury przestępczej w Areszcie Śledczym w Giżycku.

2. Charakterystyka jednostki.

Areszt Śledczy w Giżycku znajduje się w centrum miasta, sąsiaduje z Sądem Rejonowym oraz Prokuraturą Rejonową. Jednostka funkcjonuje od 1949 roku, usytuowana jest w budynku z połowy XX wieku, do którego zostało dobudowane skrzydło, obecnie zajmowane przez personel administracyjny. W ostatnich latach podjęto m.in. prace termomodernizacyjne budynków: administracyjnego i penitencjarnego, jak również dokonano remontów cel wraz

z przebudową kąpoków sanitarnych w części cel mieszkalnych.

Budynek główny, w kształcie litery „L”; składa się z trzech kondygnacji. Na arterze znajdują się m.in. kuchnia, pralnia, warsztaty, a także sala widzeń i kantyna. Na pierwszym i drugim piętrze mieszczą się oddziały mieszkalne. Areszt jest monitorowany za pomocą kamer telewizyjnych. Podgląd obrazu z monitoringu dostępny jest w pomieszczeniu bramowego.

Areszt dysponuje obecnie 117 miejscami. Zgodnie z informacją udzieloną przez Dyrektora, w jednostce nie ma przeludnienia. Izby chorych, świetlice, jak też cele izolacyjne nie były wykorzystywane jako cele mieszkalne. Osadzeni przebywają w warunkach zapewniających zachowanie przewidzianej w art. 110 kodeksu karnego wykonawczego normy 3 m² powierzchni celi na osobę. W dniu wizytacji, w Areszcie przebywało łącznie 112 osadzonych, w tym 23 tymczasowo aresztowanych oraz 89 skazanych, bądź ukaranych. Jeden osadzony przebywał na obserwacji psychiatrycznej, jeden korzystał z przepustki. W Areszcie zatrudnionych jest 72 funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz 5 pracowników cywilnych (łącznie na 3 etatach). Podkultura więzienna kształtowała się na poziomie 15% osadzonych.

3. Legalność osadzenia

Przyjęcia do Aresztu Śledczego w Giżycku realizowane są zgodnie z przepisami kodeksu karnego wykonawczego. Osadzeni po przyjęciu do jednostki są umieszczani w celi przejściowej, gdzie są zapoznawani z przepisami porządku wewnętrznego, regulaminów: organizacyjno-porządkowych tymczasowego aresztowania i wykonywania kary pozbawienia wolności, po czym odbywają się rozmowy wstępne z wychowawcami. Osadzeni po przyjęciu są poddawani badaniom lekarskim oraz sanitarnym, zgodnie z art. 79a i 79b kodeksu karnego wykonawczego (dalej: k.k.w.).

Legalność wykonywania orzeczonej kary, prawidłowość osadzenia oraz przebywania w areszcie skazanych oraz tymczasowo aresztowanych, jak również zwalniania z jednostki, jest każdorazowo szczegółowo sprawdzana przez kierownika działu ewidencji i zatwierdzana przez Dyrektora. Kontrola jest także

przeprowadzana przez specjalistę z Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Białymstoku. W przypadkach, gdy dokumentacja wykonawcza wzbudza uzasadnione podejrzenie, Areszt występuje z prośbą o wyjaśnienie wątpliwości do właściwego sądu, w tym sądu penitencjarnego. W roku 2010 kilkakrotnie zwrócono się do sądu (telefonicznie lub pisemnie).

Osadzeni, z którymi przeprowadzono rozmowy nie zgłaszali zastrzeżeń co do traktowania przy przyjęciu, jak również pobytu w celi przejściowej. Rozmówcy wskazywali, iż zarówno badania przez lekarza, jak i rozmowa z wychowawcą odbywały się najczęściej w dniu przyjęcia do jednostki, bądź następnego dnia (co miało miejsce zwykle w przypadku przyjęcia w godzinach wieczornych, bądź nocnych). Podawany przez osadzonych, czas przebywania w celi przejściowej nie przekraczał 3 dni. W celach przejściowych dostępne były teksty porządku wewnętrznego Aresztu.

4. Warunki bytowe

W trakcie wizytacji przeprowadzono ogląd całego terenu jednostki i pomieszczeń w pawilonach mieszkalnych, w tym również wybranych cel mieszkalnych. W Areszcie znajdują się cele 2 osobowe, 4-osobowe, jak również 4-osobowa izba chorych, (w dniu wizytacji była remontowana), cela izolacyjna, cela przejściowa oraz cela zabezpieczająca. Areszt nie posiada celi przystosowanej do umieszczania w niej skazanych o których mowa w art. 88 § 3 k.k.w. Osoby takie transportowane są do innych jednostek.

Wszystkie cele mieszkalne są skanalizowane, doprowadzona jest do nich zimna woda. Ciepła woda dostępna jest codziennie w godzinach popołudniowych – po obiedzie – wstawiania jest w wiadrach do celi. W niektórych celach kąiki sanitarne są oddzielone ścianą od pozostałej części celi, w innych zaś osłonięte są wyłącznie zasłoną. W większości cel kąiki sanitarne są zabudowane, niemniej jednak nie mają drzwi a jedynie zasłonę. Montaż drzwi jest utrudniony ze względów technicznych. Areszt dysponuje również dwoma celami przystosowanymi dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

Większość wizytowanych cel była utrzymana w należyтым porządku. Łóżka

posiadają drabinki oraz zabezpieczenia przed upadkiem. Stan koców, prześcieradeł i ręczników w dniu wizytacji był dobry. W celach mieszkalnych zapewniono odpowiednią temperaturę oraz dostęp do światła dziennego. Oświetlenie nocne jest także odpowiednie. Część rozmówców osadzona w celach niewyremontowanych, zgłaszała zastrzeżenia co do ich stanu, wskazując na mocne zniszczenie ścian i podłóg. Osadzeni nie zgłaszali uwag w przedmiocie otrzymywania środków czystości i higieny osobistej. Z informacji przekazanych przez Dyrektora Aresztu wynika, iż dodatkową trudnością (oprócz trudności finansowych) pojawiająca się przy planowaniu remontów cel mieszkalnych jest konieczność czasowego wyłączenia określonych cel z użytkowania co w efekcie może prowadzić do przeludnienia.

Kuchnia wraz ze wszystkimi niezbędnymi pomieszczeniami, tj. magazynami, obieralnią warzyw i zmywalnią naczyń, w dniu wizytacji była w dobrym stanie. Posiłki przygotowane w kuchni dostarczane są osadzonym do oddziałów mieszkalnych w specjalnych termosach. Budowa nowego obiektu kuchennego ujęta została w planie na lata 2012-2014 Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Białymstoku.

W wizytowanej jednostce palenie wyrobów tytoniowych dozwolone jest w wyznaczonych celach mieszkalnych bez ograniczeń czasowych. Palenie tytoniu dozwolone jest ponadto podczas pracy, w czasie i w miejscu wyznaczonym przez nadzorującego oraz w pokojach przesłuchań, za zezwoleniem przesłuchującego. Respektowany jest więc przepis § 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 czerwca 2011 roku w sprawie szczególnych warunków używania wyrobów tytoniowych na terenie obiektów podlegających Ministrowi Sprawiedliwości oraz w środkach przewozu osób (Dz. U. Nr 135, poz. 795).

W budynku mieszkalnym znajduje się łaźnia, której ogólny stan jest dobry. Wyodrębniono w niej 9 stanowisk do kąpieli. Kąpiel dla osób chorych odbywa się w wyodrębnionym stanowisku prysznicowym znajdującym się w łaźni. Ściany łaźni wyłożone są w całości glazurą, zaś całą powierzchnię podłogi zajmuje mata antypoślizgowa. Kąpiel odbywa się raz w tygodniu – w czwartek. Gdy lato jest upalne wprowadza się możliwość korzystania z dodatkowych kąpieli. Osadzeni

zatrudnieni przy pracach brudzących korzystają z odpowiednio częstszych kąpieeli. W dniu wizytacji w pomieszczeniach tych nie odczuwało się uciążliwego zaduchu, wentylacja mechaniczna działała prawidłowo. Osadzeni, z którymi przeprowadzono rozmowy, pozytywnie ocenili warunki utrzymywania higieny osobistej. Niektórzy rozmówcy podkreślali, iż w ich opinii bardzo pozytywnie należy ocenić możliwość zwrócenia się do funkcjonariusza mieszającego wodę o udostępnienie wody o określonej temperaturze - zimnej, bądź bardzo ciepłej.

W Areszcie znajduje się też warsztat, w którym osadzeni wykonują pracę na rzecz jednostki, w zakresie prac stolarskich czy malarskich. Obok niego znajdują się również pomieszczenia pralni i magła.

Na parterze części administracyjnej, obok sali widzeń, znajduje się kantyna, która jest dobrze zaopatrzona. W kantynie nie ma cennika, jednakże cena wskazana jest na każdym produkcie. Po dokonaniu zakupu każdy osadzony otrzymuje paragon. Rozmówcy pozytywnie ocenili możliwość dokonywania zakupów w kantynie, a zwłaszcza możliwość zamówienia towaru, który aktualnie nie jest w niej dostępny.

5. Traktowanie przez personel

Z informacji uzyskanych od Dyrektora Aresztu wynika, iż zarówno w roku obecnym, jak i poprzednim, nie wszczęto żadnych postępowań dyscyplinarnych w stosunku do funkcjonariuszy zatrudnionych w Areszcie, nie złożono żadnych zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przez nich przestępstwa, jak również nie zostało wszczęte żadne postępowanie cywilne przeciwko funkcjonariuszom.

Z rozmów przeprowadzonych z osadzonymi wynika, iż sposób ich traktowania przez funkcjonariuszy SW jest bardzo dobry. Szczególnie chwalono pracę wychowawczyni do spraw postpenitencjarnych, która w dniu wizytacji pełniła również funkcje wychowawcy na oddziale I. Jedyne negatywne sygnały jakie dotarły do wizytujących pochodziły od osadzonych z oddziału II, spośród których dwóch wskazało, iż zdarza się, że funkcjonariusze dopuszczają się agresji werbalnej w stosunku do niektórych osób.

6. Dyscyplinowanie

W roku 2010 w Areszcie 11 razy zastosowano środki przymusu bezpośredniego, w tym 4 razy użyto siły fizycznej, 2 razy umieszczono osadzonego w celi zabezpieczającej, 2 razy zastosowano pasy obezwładniające jednoczęściowe, raz zastosowano pas obezwładniający trzyczęściowy oraz w 2 przypadkach zastosowano kask ochronny.

W toku wizytacji przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji zapoznali się z nagraniami z dwóch przypadków umieszczenia osadzonych w celi zabezpieczającej (nagrania z fonią), w tym jednym z roku 2010, a drugim z roku 2011. Przedmiotowe nagrania wykazały, iż ten środek przymusu bezpośredniego stosowany był prawidłowo, z pełnym poszanowaniem godności osoby osadzonej. W każdym z analizowanych przypadków, osadzony, umieszczany w celi zabezpieczającej informowany był o przyczynach stosowania tego środka, zarówno przed rozpoczęciem jego stosowania, jak i po jego zakończeniu.

W stosunku do osadzonych, z którymi przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji przeprowadzili rozmowy, nie były wymierzone kary dyscyplinarne, jak również nie stosowano środków przymusu bezpośredniego. Jednocześnie żaden z rozmówców nie stwierdził, że posiada wiedzę o „niesprawiedliwym” karaniu.

7. Prawo do informacji

Wszyscy osadzeni są informowani o swoich prawach i obowiązkach zaraz po przyjęciu do Aresztu, wówczas zapoznają się zarówno z porządkiem wewnętrznym jednostki, jak również z regulaminem tymczasowego aresztowania lub wykonywania kary pozbawienia wolności. Ponadto, w razie wątpliwości, osadzeni mają możliwość uzyskania pomocy od wychowawcy. W bibliotece znajduje się odpowiednia liczba kodeksów, jak również regulaminów. Na każdym oddziale, w widocznym miejscu, umieszczone są adresy właściwych sądów, w tym sądu penitencjarnego oraz adresy instytucji zajmujących się ochroną praw człowieka i obywatela.

Rozmówcy nie zgłaszali zastrzeżeń w przedmiocie prawa do informacji.

Wszyscy podczas przyjmowania do jednostki zostali poinformowani o swoich prawach i obowiązkach wynikających z osadzenia w Areszcie. Osadzeni, z którymi przeprowadzono rozmowy wiedzieli, w jaki sposób oraz do jakiego organu należy składać skargi i wnioski, mieli również dostęp do orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

8. Prawo do kontaktu ze światem zewnętrznym

Sala widzeń znajduje się w budynku administracyjnym. Do dyspozycji osób pozbawionych wolności i ich najbliższych przeznaczone są dwa połączone ze sobą pomieszczenia, w których może się odbywać jednocześnie 12 widzeń przy stolikach. W Areszcie są również wyodrębnione 3 stanowiska do udzielania widzeń w sposób uniemożliwiający bezpośredni kontakt z osobą odwiedzającą. Areszt dysponuje także pomieszczeniem, w którym osadzeni mogą rozmawiać z obrońcą. Ponadto, jednostka posiada salę do widzeń bez osoby dozoru, w której odbywają się również widzenia rodzinne. Widzenia odbywają się w każdą niedzielę, z wyjątkiem nagrody określonej w art. 138 par. 1 pkt 2 i 3 k.k.w. (te odbywają się w środy w godzinach 10.30-15.00). W trakcie widzeń osadzeni mogą spożywać artykuły żywnościowe i napoje zakupione w kantynie przez osoby odwiedzające. Po zakończeniu widzenia artykuły, które zostały zakupione w celu spożycia podczas widzenia, a które nie zostały skonsumowane w całości, nie mogą zostać zabrane przez osadzonego.

Pomieszczenia przeznaczone do widzeń nie budziły zastrzeżeń wizytujących. Osadzeni, z którymi zostały przeprowadzone rozmowy, mający widzenia w Areszcie, pozytywnie ocenili zarówno miejsca, gdzie te widzenia się odbywają, jak również sposób traktowania ich oraz osób odwiedzających przez funkcjonariuszy.

Rozmówcy nie zgłosili również zastrzeżeń odnośnie możliwości wykonywania telefonów za pomocą aparatów samoinkasujących. Wskazali również, iż mają oni możliwość wykonywania z tych aparatów rozmów na koszt abonenta, do którego chcieli dzwonić. Sytuację taką należy ocenić bardzo pozytywnie, albowiem w wielu jednostkach penitencjarnych wskazywano

przedstawicielom Rzecznika, iż aparaty samoinkasujące nie pozwalają na tego typu połączeni. Z informacji uzyskanych od wychowawcy ds. penitencjarnych wynika, iż możliwość taka powstała po wprowadzeniu do automatów specjalnego numeru.

Z treści rozmów oraz zapewnień Dyrektora wynika, iż osoby tymczasowo aresztowane mają możliwość porozumienia się ze swoich obrońcą lub pełnomocnikiem zarówno osobiście w Areszcie, jak też telefoniczne. Kontakt telefoniczny z obrońcą lub pełnomocnikiem zapewniany jest po uprzednim zgłoszeniu tymczasowo aresztowanego i weryfikacji numeru. Spotkania z obrońcami i pełnomocnikami odbywają się w pokoju w budynku administracyjnym. Lokalizacja pomieszczenia zapewnia osadzonemu możliwość swobodnej i nieskrępowanej rozmowy.

Jednocześnie, należy podkreślić, iż treść porządku wewnętrznego Aresztu nie wskazuje na uprawnienie osób tymczasowo aresztowanych do przeprowadzania rozmów telefonicznych z obrońcą lub pełnomocnikiem. Z treści bowiem rozdz. XVI pkt 1 porządku wynika, iż tymczasowo aresztowany oraz skazany, wobec którego wykonywane jest tymczasowe aresztowanie w innej sprawie, nie może korzystać z aparatu telefonicznego. Należy jednak zauważyć, iż art. 102 pkt 7 k.k.w. kładzie nacisk na prawo skazanego do komunikowania się obrońcą i pełnomocnikiem. Prawo do swobodnego porozumiewania się (komunikowania) z obrońcą (pełnomocnikiem) obejmuje przede wszystkim wolność od reglamentacji w zakresie częstotliwości kontaktów oraz poszanowanie tajemnicy (por. Z. Hołda, K. Postuński, Kodeks karny wykonawczy. Komentarz, Wyd. Arche, Gdańsk 2005, s. 95).

Większość osadzonych, z którymi zostały przeprowadzone rozmowy, nie zgłaszała zastrzeżeń w przedmiocie prawa do korespondencji. Tylko jeden z tymczasowo aresztowanych wskazał, iż wysłany przez niego list nie dotarł do adresata – jednakże został przekazany organowi, do którego dyspozycji osadzony pozostawał, a zatem mógł zostać zatrzymany, bądź też oczekiwać na cenzurę.

9. Prawo do ochrony zdrowia

W Areszcie funkcjonuje ambulatorium, które zajmuje dwa pomieszczenia na 1 piętrze oddziału mieszkalnego. Stan ambulatorium nie budził zastrzeżeń wizytujących. Areszt jest zaopatrzony w odpowiednią ilość lekarstw, choć niektóre lekarstwa znajdujące się w apteczce lekarza dentysty były przeterminowane. W skład personelu medycznego wchodzi: lekarz internista - kierownik ambulatorium (kontrakt), lekarz stomatolog (½ etatu), oraz dwie pielęgniarki – funkcjonariusze Służby Więziennej. W ambulatorium, znajduje się Karta Praw Pacjenta, dostosowana do sytuacji pacjenta pozbawionego wolności. Areszt dysponuje również izbą chorych, która w dniu wizytacji była w remoncie. Medykamenty wydawane są osadzonemu według zaleceń lekarza, roznoszone są przez pielęgniarkę.

Z informacji uzyskanych od Dyrektora Aresztu wynika, iż w przypadku stwierdzenia u osadzonego choroby zakaźnej, jest on umieszczany w izbie chorych, natomiast szczegółowe postępowanie wobec takiej osoby określa lekarz. Osoby chore na gruźlicę są transportowane do szpitala więziennego. Nosiciele wirusa HIV są objęci specjalistyczną opieką zdrowotną, realizowaną w oparciu o zalecenia Wojewódzkiego Szpitala Zakaźnego w Białymstoku. W Areszcie istnieje również możliwość przeprowadzenia badań na obecność HIV i HCV, osadzeni przy przyjęciu do jednostki są informowani zarówno o tej możliwości jak i o zachowaniach czy sytuacjach, których wystąpienie może uzasadniać celowość przeprowadzenia takich badań. Praktykę tę należy ocenić jako bardzo pozytywną.

Zakład Opieki Zdrowotnej Aresztu Śledczego w Giżycku był kontrolowany przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Giżycku w dniu 1 lutego 2011 roku, pod kątem przestrzegania warunków higieniczno-sanitarnych jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Z protokołu przedmiotowej kontroli wynika, iż nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości w tym zakresie.

Osadzeni, z którymi przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji przeprowadzili rozmowy, dostęp do opieki lekarskiej ocenili bardzo dobrze – wszyscy rozmówcy stwierdzili, iż przyjęcia ich przez lekarza, bądź pielęgniarkę

następują w dniu zgłoszenia potrzeby. Wszyscy pozytywnie ocenili jakość wykonywanych usług.

Osadzeni mają również możliwość korzystania z pomocy psychologicznej, w formie indywidualnych konsultacji. Realizowane są również programy skierowane do grup osadzonych, takie jak trening zastępowania agresji. Rozmówcy pozytywnie oceniali dostęp do psychologa, niektórzy wskazywali, że konsultacje były dla nich bardzo pomocne.

10. Oddziaływania kulturalno-oświatowe

W wizytowanej jednostce znajduje się świetlica, z której według grafiku każdy osadzony może korzystać przez godzinę dziennie. Wyposażona jest ona w stół do ping-ponga, telewizor oraz gry świetlicowe. Poza zajęciami rekreacyjnymi w świetlicy odbywają się także zajęcia profilaktyczno-edukacyjne dla osadzonych z zakresu uzależnień oraz przedstawienia i występy teatralne.

W Areszcie funkcjonuje bogato wyposażona biblioteka, w której znajdują się zarówno książki popularne, jak też literatura poważna oraz odpowiednia liczba aktów prawnych (m.in. Kodeksy: karne, postępowania karnego, wykonawcze, regulaminy tymczasowego aresztowania i wykonywania kary pozbawienia wolności). W bibliotece nie ma codziennej prasy, która byłaby dostępna dla osób osadzonych.

Areszt dysponuje 3 niewielkimi polami spacerowymi, na każdym z nich znajduje się mała ławka, na której osadzeni mogą każdego dnia spędzić godzinę. Pola spacerowe nie są wyposażone w sprzęt do ćwiczeń, ponadto nie są w żaden sposób osłonięte od deszczu. Osadzeni, z którymi zostały przeprowadzone rozmowy podnieśli, iż pola spacerowe są zbyt małe, brakuje na nich chociażby drążka do ćwiczeń. W ocenie wizytujących zasadnym byłoby umieszczenie w polach spacerowych przyrządów do ćwiczeń oraz zadaszenia chociaż części pól.

Ponadto, w Areszcie funkcjonuje radiowęzeł, w którym zazwyczaj nadawana jest muzyka z jednej z rozgłośni radiowych, czasem osadzeni przygotowują własne programy. Pełni on funkcję informacyjną, edukacyjną oraz rozrywkową. Oprócz nadawania rozgłośni radiowych emitowane są pogadanki,

konkursy, porady prawne „w pigułce” oraz inne pożyteczne informacje. Głośniki zamontowane w celach posiadają regulację głośności.

W bibliotece znajdują się 2 gitary, które wypożyczane są osadzonemu. W Areszcie funkcjonują również koła zainteresowań: plastyczne, muzyczne oraz komputerowe. Osadzeni bowiem poza wspomnianymi wyżej gitarami mają do dyspozycji także komputery. Jeśli są osoby chętne, udostępniane są im materiały plastyczne.

Osadzeni pozytywnie wypowiadali się na temat zajęć kulturalno-oświatowych, jednakże niektórzy z nich podnosili, iż zajęć tych jest zbyt mało, jak również zbyt rzadko mają możliwość uczęszczania do świetlicy. Wskazali również, iż nie mają oni dostępu do codziennej prasy.

11. Prawo do pracy

W Areszcie osadzeni mają możliwość wykonywania pracy wewnętrznej na rzecz jednostki odpłatnie, bądź nieodpłatnie. W dniu wizytacji zatrudnienie posiadało 31 osadzonych. W samej jednostce zatrudnianych jest 11 osadzonych nieodpłatnie oraz 20 osadzonych odpłatnie przy pracach w: kuchni, warsztacie, radiowęźle, magazynach, garażu, w charakterze fryzjera, bądź też w pomieszczeniu depozytowym. Osadzonym nieposiadającym odpowiednich kwalifikacji Areszt oferuje nieodpłatne zatrudnienie, przede wszystkim przy roznoszeniu posiłków oraz innych pracach pomocniczych. W placówce jeden osadzony zatrudniony jest na zewnątrz Aresztu w systemie bez konwojenta – wykonuje on prace w parafii protestanckiej. W 2010 roku średnie zatrudnienie w Areszcie wynosiło około 33 osoby.

Osadzeni, z którymi przeprowadzono rozmowy, dość pozytywnie wypowiadali się o możliwości zatrudnienia w Areszcie. Część z rozmówców podniosła okoliczność, iż nie mają oni możliwości podjęcia żadnej pracy, jednakże fakt ten może wynikać z ich statusu osób tymczasowo aresztowanych.

12. Prawo do edukacji

Osadzeni mają możliwość uczestniczenia w szkoleniach i kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe. W ostatnim okresie w placówce odbył się kurs ogólnobudowlany oraz kurs komputerowy. Ponadto, w ramach aktywizacji zawodowej i ułatwiania osadzonym poruszania się na rynku pracy zorganizowany został cykl zajęć w ramach Klubu Pracy, prowadzonych przez pracownika żyzyckiego powiatowego inspektora pracy.

Osadzeni, którzy odbywają karę pozbawienia wolności pozytywnie ocenili możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji, co stanowi dla nich pomoc przy staraniu się o uzyskanie pracy po zwolnieniu z Aresztu.

13. Prawo do praktyk religijnych

Zakład nie dysponuje kaplicą - msza święta odprawiana jest przez kapelana więziennego w świetlicy. Areszt ma również zawarte umowy z Towarzystwem Biblijnym i Traktatowym Zarejestrowanym Związkiem Wyznaniowym Świadków Jehowy oraz Kościoła Zielonoświątkowego. Z informacji uzyskanych od Dyrektora wynika, iż w chwili obecnej nie ma osadzonych, którzy odczuwają i artykułują potrzebę spotykania się z innymi wyznaniem niż katolickie.

Rozmówcy, którzy uczęszczają na msze św., pozytywnie ocenili możliwość spełniania praktyk religijnych.

14. Dobre praktyki

W Areszcie jako dobrą praktykę przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji uznali możliwość korzystania przez osadzonych z odbiorników telewizyjnych stanowiących własność jednostki. Odbiorniki te są wydawane do cel według zatwierdzonego przez Dyrektora planu, który jest wywieszony w ogólnodostępnym miejscu. Mogą z nich korzystać osadzeni w celach, w których żadna z osób nie posiada własnego telewizora. Zdaniem wizytujących pozwala to osadzonym, którzy nie mają własnego odbiornika, na utrzymywanie kontaktu ze światem zewnętrznym, jak również na spędzanie wolnego czasu.

15. Rekomendacje

Czynności przeprowadzone przez przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji pozwoliły ustalić, że w Areszcie Śledczym w Giżycku generalnie są przestrzegane prawa osób pozbawionych wolności. Osadzeni traktowani są w sposób prawidłowy, z poszanowaniem ich godności. Pozytywnie należy ocenić pracę funkcjonariuszy SW, którzy właściwie potrafią reagować i rozwiązywać problemy pojawiające się w placówce.

W ocenie wizytujących, atmosfera panująca w jednostce jest dobra, relacje między osadzonymi a wychowawcami i innymi funkcjonariuszami SW wydają się być prawidłowe. Poczynione ustalenia nie dają podstaw do stwierdzenia, aby warunki bytowe, czy też inne okoliczności osadzenia, były dla osób pozbawionych wolności na tyle dotkliwe, aby mogły prowadzić do okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania. Po przeanalizowaniu nieprawidłowości, jakie przedstawiciele Krajowego Mechanizmu Prewencji ujawnili podczas wizytacji, działając jednocześnie w oparciu o art. 19 *Protokołu Fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania*, Krajowy Mechanizm Prewencji rekomenduje podjęcie działań zmierzających do:

1. zabudowania niewyremontowanych kąpek sanitarnych;
2. wyeliminowania przypadków agresji werbalnej funkcjonariuszy;
3. wyposażenia pola spacerowego w drążki do ćwiczeń oraz zadaszenie chociaż części pól;
4. wprowadzenia do porządku wewnętrznego Aresztu zapisów uprawniających tymczasowo aresztowanych do komunikowania się telefonicznie z obrońcami lub pełnomocnikami;
4. usunięcia z apteczki znajdującej się w gabinecie stomatologa przeterminowanych medykamentów;
5. zapewnienia osadzonym dostępu do prasy.